

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 19.12.1974, sp. zn. 4 Tz 101/74, ECLI:CZ:NS:1974:4.TZ.101.1974.1

Číslo: 18/1975

Právní věta: Podle § 12 odst. 9 tr. ř. trestním stíháním se rozumí úsek řízení od zahájení trestního stíhání až do právní moci rozsudku nebo usnesení o zastavení trestního stíhání. Podle § 122 odst. 1 tr. ř. odsuzující rozsudek musí obsahovat i výrok o trestu, přičemž výrokem o trestu se podle tohoto zákonného ustanovení míní i výrok o upuštění od potrestání. Řízení a rozhodnutí o trestu je proto součástí trestního stíhání, které nemůže při odsouzení pachatele skončit dříve, než bylo pravomocně rozhodnuto o vině a trestu (popř. o upuštění od potrestání). V důsledku toho, jestliže odvolací soud zruší v odsuzujícím rozsudku pouze výrok o trestu a výrok o vině ponechává v právní moci a vrátí věc soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí jen v otázce trestu, neskončilo tím ještě trestní stíhání; objeví-li se v tomto stadiu řízení důvod, pro který je třeba trestní stíhání zastavit (§ 11 odst. 1 tr.ř.), není pravomocný odsuzující výrok o vině překážkou pro zastavení trestního stíhání.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 19.12.1974

Spisová značka: 4 Tz 101/74

Číslo rozhodnutí: 18

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Trestní stíhání, Zastavení trestního stíhání

Předpisy: 141/1961 Sb. § 11 odst. 1

§ 12 odst. 9

§ 122 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 18/1975 sb. rozh.

Podle § 12 odst. 9 tr. ř. trestním stíháním se rozumí úsek řízení od zahájení trestního stíhání až do právní moci rozsudku nebo usnesení o zastavení trestního stíhání. Podle § 122 odst. 1 tr. ř. odsuzující rozsudek musí obsahovat i výrok o trestu, přičemž výrokem o trestu se podle tohoto zákonného ustanovení míní i výrok o upuštění od potrestání. Řízení a rozhodnutí o trestu je proto součástí trestního stíhání, které nemůže při odsouzení pachatele skončit dříve, než bylo pravomocně rozhodnuto o vině a trestu (popř. o upuštění od potrestání).

V důsledku toho, jestliže odvolací soud zruší v odsuzujícím rozsudku pouze výrok o trestu a výrok o

vině ponechává v právní moci a vrátí věc soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí jen v otázce trestu, neskončilo tím ještě trestní stíhání; objeví-li se v tomto stadiu řízení důvod, pro který je třeba trestní stíhání zastavit (§ 11 odst. 1 tr. ř.), není pravomocný odsuzující výrok o vině překážkou pro zastavení trestního stíhání.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 19. 12. 1974 sp. zn. [4 Tz 101/74.](#))

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR Nejvyšší soud ČSR zrušil rozsudky okresního soudu v Děčíně ze dne 29. srpna 1973 sp. zn. 2 T 188/73 a ze dne 28. ledna 1974 sp. zn. 2 T 188/73 v odsuzující části ohledně obviněného J. P., jakož i usnesení krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 11. 1973 sp. zn. 2 To 612/73 a ze dne 21. března 1974 sp. zn. 2 To 179/74 ohledně tohoto obviněného a zastavil z důvodů § 11 odst. 1 písm. b/ tr. ř. trestní stíhání proti obviněnému J. P. proto trestný čin porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 2 tr. zák., záležející v tom, že v letech 1968-1969 jako ekonom Státního statku v České Kamenici společně s ředitelem tohoto statku V. H. poskytl různým osobám za práce vykonané ve prospěch tohoto statku nepřiměřené finanční odměny v úmyslu zabezpečit rychlejší plnění úkolů a způsobil tak škodu 18 091,- Kčs.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Děčíně ze dne 29. srpna 1973 sp. zn. 2 T 188/73 byl obviněný J. P. uznán vinným jednak trestným činem porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 2 tr. zák. jehož se dopustil tím, že společně s V. H. v letech 1968-1969 v České Kamenici v úmyslu zabezpečit rychlejší a výhodnější plnění úkolů Státního statku v České Kamenici poskytli z prostředků tohoto statku různým osobám za práce vykonané ve prospěch statku neoprávněné výhody v celkové částce 18 091,- Kčs, jednak trestným činem podle § 127 odst. 1 Tr. zák., který spáchal tím, že od května 1969 do května 1970 společně s V. H. proplatili z podnikových prostředků částku 2660,- Kčs tělovýchovné jednotě v Rumburku pro oddíl odbíjené žen, a jednak trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c/ tr. zák. spáchaným tím, že společně s V. H. dne 6. 8. 1969 nechali koupit z podnikových prostředků dárkový koš v ceně 209,- Kčs, který byl darován při soukromé návštěvě. Za to byl obviněný J. P. odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku podmíněně na zkušební dobu tří let.

K odvolání obviněného J. P. krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 29. 11. 1973 sp. zn. 2 To 612/73 tento rozsudek soudu prvního stupně zrušil podle § 258 odst. 1 písm. b, c) , odst. 2 tr. ř. ve výrocích o vině trestným činem porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák. a rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c/ tr. zák. ve výrocích o trestu o náhradě škody a věc vrátil soudu prvního stupně, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl. K tomuto rozhodnutí dospěl odvolací soud jednak proto, že stran trestného činu podle ustanovení § 132 odst. 1 písm. c/ tr. zák. nebylo spolehlivě zjištěno, zda u obviněného J. P. nejde pouze o přečin podle § 3 odst. 1 písm. c/ zák. č. 150/1969 Sb., když jím způsobená škoda na majetku v socialistickém vlastnictví zdaleka nedosahuje částky 1500,- Kčs, jednak proto, že soud prvního stupně u trestného činu podle § 127 odst. 1 tr. zák. pominul zhodnotit, zda je dán i znak většího rozsahu, když částka, kterou daroval tělovýchovné jednotě v Rumburku, nepřevyšuje částku 5000,- Kčs. Tímto usnesením zůstal nedotčen výrok rozsudku prvního stupně, kterým byl obviněný uznán vinným trestným činem podle § 127 odst. 2 tr. zák. V tomto směru odvolací soud v odůvodnění svého usnesení uvedl, že skutková podstata zjištění i jejich právní posouzení soudem prvního stupně jsou správná.

Okresní soud v Děčíně usnesením ze dne 28. 1. 1974 sp. zn. 2 T 188/73 ve smyslu právního názoru vysloveného odvolacím soudem zastavil podle § 223 odst. 1 tr. ř. z důvodů § 11 odst. 1 písm. a,b) tr. ř. trestní stíhání obviněného J. P. pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví

podle § 132 odst. 1 písm. c/ tr. zák., a to proto, že pro malý rozsah škody jde pouze o přečin proti majetku v socialistickém vlastnictví podle § 3 odst. 1 písm. c/ zák. č. 150/1969 Sb., ohledně něhož je trestní stíhání obviněného J. P. promlčeno. Toto usnesení nabylo právní moci dne 1. 2. 1974.

Okresní soud v Děčíně pak rozsudkem rovněž ze dne 28. 1. 1974 sp. zn. 2 T 188/73 uložil obviněnému J. P. za trestný čin podle § 127 odst. 2 tr. zák., kterým byl uznán vinným rozsudkem ze dne 29. 8. 1973 sp. zn. 2 T 188/73 ve spojení s usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29.11. 1973 sp. zn. 2 To 612/73 trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců v podmíněném odkladem jeho výkonu na zkušební dobu osmnácti měsíců. Naproti tomu byl obviněný zproštěn podle § 226 písm. b/ tr. ř. obžaloby pro trestný čin podle § 127 odst. 1 tr. zák. 1)

Odvolání obviněného J. P. proti posléze uvedenému rozsudku okresního soudu v Děčíně ze dne 28. 1. 1974 sp. zn. 2 T 188/73 bylo usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 3. 1974 sp. zn. 2 To 179/74 podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

Proti rozsudkům okresního soudu v Děčíně ze dne 29. 8. 1973 a 28. 1. 1974 sp. zn. 2 T 188/73 a usnesením krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 11. 1973 sp. zn. 2 To 612/73 a ze dne 21. 3. 1974 sp. zn. 2 To 179/74 podle generální prokurátor ČSR stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného J. P. V ní vytkl porušení zákona v ustanovení § 11 odst. 1 písm. b/ tr. ř., pokud těmito rozsudky byl obviněný J. P. uznán vinným trestným činem podle § 127 odst. 2 tr. zák. a uložen mu trest. Toto porušení zákona spatřuje stížnost v tom, že nejen okresní soud, ale i krajský soud přehlédli, že byl-li obviněný J. P. zproštěn obžaloby pro trestný čin podle § 127 odst. 1 tr. zák., došlo k promlčení trestního stíhání tohoto obviněného pro trestný čin podle § 127 odst. 2 tr. zák., poněvadž pro tento trestný čin bylo na obviněného J. P. vzneseno obvinění až po uplynutí tříleté promlčecí doby. Mělo být tedy trestní stíhání tohoto obviněného pro trestný čin podle § 127 odst. 2 tr. zák. zastaveno z důvodu § 11 odst. 1 písm. b/ tr. zák.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 2 tr. ř. správnost výroků napadených rozhodnutí, pokud se týkají obviněného J. P., a v tomtéž rozsahu i správnost řízení, které těmito rozhodnutím předcházelo, a dospěl k závěru, že zákon byl porušen.

Skutková zjištění týkající se trestných činů porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky jednak podle § 127 odst. 2 a jednak podle § 127 odst. 1 tr. zák. (bod 1. a 2. výroku o vině v rozsudku okresního soudu v Děčíně ze dne 29. 8. 1973 sp. zn. 2 T 188/73) odpovídají důkazům provedeným v hlavním líčení. Jestliže krajský soud v Ústí nad Labem v usnesení ze dne 29. 11. 1973 sp. zn. 2 To 612/73 se s těmito skutkovými zjištěními ztotožnil, stalo se tak v souladu se zákonem. Krajský soud naproti tomu oprávněně vytkl soudu prvního stupně, že neuvažoval o tom, zda ohledně částky 209,- Kčs z prostředků státního statku, za kterou byl koupen dárkový koš pro cizí osobu, jsou vzhledem k výši škody naplněny znaky trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c/ tr. zák. Přitom však učinil nesprávný závěr, že tento skutek může být posouzen pouze jako přečin proti majetku v socialistickém a v osobním vlastnictví podle § 3 odst. 1 písm. c/ zák. č. 150/1969 Sb. Předmětný skutek byl totiž spáchán před účinností zákona č. 150/1969 Sb. o přečinech (před 1. lednem 1970), tedy za platnosti zákona č. 38/1961 Sb. o místních lidových soudech. Vzhledem k ustanovení § 16 odst. 1 tr. zák. mohl být uvedený skutek posouzen jen jako provinění podle § 16 odst. 1 citovaného zákona o místních lidových soudech. Chybný právní názor odvolacího soudu, kterým se v pozdějším řízení řídil soud prvního stupně, neměl však za následek, že by bylo vadné usnesení tohoto soudu ze dne 28. 1. 1974 sp. zn. 2 T 188/73, kterým mimo jiné bylo zastaveno trestní stíhání obviněného J. P. pro přečin proti majetku v socialistickém vlastnictví podle § 3 odst. 1 písm. c/ zák. č. 150/1969 Sb. z důvodu promlčení. Promlčecí doba i u provinění byla jeden rok, takže i při správném použití zákona bylo třeba trestní stíhání obviněného J. P. pro předmětný skutek z důvodu promlčení zastavit (§ 32 odst. 2 zák. č. 38/1961 Sb.).

V dalším odvolací soud správně vytkl rozsudku soudu prvního stupně, že stran skutku záležejícího v tom, že obvinění J. P. a V. H. z prostředků státního statku darovali tělovýchovně jednotě v Rumburku celkovou částku 2660,- Kčs, nebylo při jeho právním posouzení jako trestný čin podle § 127 odst. 1 tr. zák. vzato v úvahu, zda je dán i znak tohoto trestného činu záležející v tom, že neoprávněné nakládání s finančními prostředky se stalo ve větším rozsahu. Odvolací soud správně poukázal na to, že tento znak je dán teprve tehdy, jestliže objem finančních prostředků převyšuje částku 5000,- Kčs.

Odvolací soud však naproti tomu pominul v rámci své přezkumné činnosti vyvodit z předcházejících právních názorů i patřičné závěry ve vztahu k trestnému činu podle § 127 odst. 2 tr. zák., kterého se obviněný J. P. dopustil společně s obviněným V. H. skutkem uvedeným ve výroku rozsudku soudu prvního stupně pod bodem 1. Tohoto skutku se obviněný J. P. dopustil několika dílčími útoky, naposledy útokem ze dne 9. 10. 1969. podle ustanovení § 67 odst. 1 písm. d/ tr. zák. se trestní stíhání tohoto trestného činu promlčuje za tři roky. Usnesení o vznesení obvinění proti obviněnému J. P. pro tento trestný čin bylo vyšetřovatelem SNB - oddělení vyšetřování VB v Děčíně vydáno až dne 5. 2. 1973, tedy po uplynutí tříleté promlčecí doby. K přerušení promlčení by tu došlo jen za předpokladu, že by obviněný J. P. spáchal v promlčecí době trestný čin nový, za který zákon stanoví trest stejný nebo přísnější (§ 67 odst. 3 písm. b/ tr. zák.). Za takový trestný čin by mohl být považován trestný čin podle § 127 odst. 1 Tr. zák. jehož dílčí úroky spočívají v tom, že obviněný J. P. společně s V. H. poskytl tělovýchovně jednotě v Rumburku z finančních prostředků státního statku protiprávně částku 510,- Kčs, byl spáchán v květnu 1970, tedy ještě v promlčecí době. Přitom je na tento trestný čin stanoven v zákoně stejný trest jako na trestný čin podle ustanovení § 127 odst. 2 tr. zák. Jestliže však odvolací soud ve svém usnesení vyslovil správný názor, že obviněný J. P. pro nedostatek znaku „ve větším rozsahu“ trestný čin podle ustanovení § 127 odst. 1 tr. zák. nespáchal, měl z toho současně dovodit, že promlčení u trestného činu podle § 127 odst. 2 tr. zák. nebylo přerušeno. Poněvadž obviněný J. P. v promlčecí době nespáchal ani jiný trestný čin, jaký má na zřeteli ustanovení § 67 odst. 3 písm. b/ tr. zák., měl krajský soud rozsudek soudu prvního stupně zrušit i ve výroku o vině obviněného J. P. trestným činem podle § 127 odst. 2 tr. zák. a soudu prvního stupně měl dát pokyn, aby dojde-li ke zproštění obviněného J. P. obžaloby pro trestný čin podle § 127 odst. 1 tr. zák., bylo trestní stíhání tohoto obviněného pro trestný čin podle § 127 odst. 2 tr. zák. zastaveno z důvodu promlčení.

Toto pochybení odvolacího soudu, jímž byl porušen zákon v ustanovení § 254 tr. ř., mělo za následek, že se původní rozsudek soudu prvního stupně stal ohledně trestného činu podle § 127 odst. 2 tr. zák. pravomocným.

Okresní soud v Děčíně pak postupoval v souladu s usnesením odvolacího soudu, když jednak usnesením ze dne 28. 1. 1974 sp. zn. 2 T 188/73 zastavil trestní stíhání obviněného J. P. pro přečin podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. c/ zák. č. 150/1969 Sb. v důsledku jeho promlčení jednak rozsudkem z téhož dne sp. zn. 2 T 188/73 zprostil obviněného J. P. podle § 226 písm. b/ tr. ř. trestného činu podle § 127 odst. 1 tr. zák., protože dospěl k závěru, že skutek, pro který byl obviněný J. P. stíhán (darování celkové částky 2660,- Kčs z finančních prostředků státního statku tělovýchovně jednotě v Rumburku), není trestným činem.

Naproti tomu, pokud tímto rozsudkem uložil okresní soud v Děčíně obviněnému J. P. za trestný čin podle § 127 odst. 2 tr. zák. trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců podmíněně na zkušební dobu osmnácti měsíců, došlo k porušení zákona. Soud má povinnost v každém stadiu řízení zjišťovat, zda trestnost činu, pro který je pachatel stíhán, nezanikla uplynutím promlčecí doby. Zjistí-li některý z orgánů činných v trestním řízení, že došlo k promlčení trestního stíhání podle § 67 tr. zák., je povinen trestní stíhání podle § 11 odst. 1 písm. b/ tr. ř. zastavit, a to bez ohledu na to, v jakém stadiu se trestní stíhání nachází. Jestliže odvolací soud neupozornil na možnost promlčení trestního stíhání obviněného J. P. pro trestný čin porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 2 tr. zák. byl povinen se otázkou promlčení trestního stíhání pro tento

trestný čin zabývat v dalším řízení soud prvního stupně, i když výrok o vině týkající se tohoto trestného činu v rozsudku ze dne 29. 8. 1973 sp. zn. 2 T 188/73 ve spojení s usnesením odvolacího soudu ze dne 29. 11. 1973 sp. zn. 2 To 612/73 byl v právní moci. V tomto stadiu trestního stíhání byl soud prvního stupně povinen v důsledku promlčení trestní stíhání obviněného J. P. pro tento trestný čin podle § 223 odst. 1 tr. ř. zastavit, a to ihned, jakmile obviněného J. P. zprostil obžaloby pro trestný čin podle § 127 odst. 1 tr. zák., kdy vyšlo najevo, že tento obviněný nespáchal v promlčecí době nový trestný čin, a že tedy nedošlo k přerušení promlčení trestního stíhání ve smyslu § 67 odst. 3 písm. b/ tr. zák. V tomto směru je třeba zdůraznit, že pouhým výrokem o vině, byť i pravomocným, není trestní stíhání ještě ukončeno. Podle § 12 odst. 9 tr. ř. se trestním stíháním rozumí úsek řízení do zahájení trestního stíhání až do právní moci rozsudku nebo usnesení o zastavení trestního stíhání. Podle § 122 odst. 1 tr. ř. odsuzující rozsudek musí obsahovat i výrok o trestu, přičemž výrokem o trestu se podle tohoto zákonného ustanovení míní i výrok o upuštění od potrestání. Řízení a rozhodnutí o trestu je proto součástí trestního stíhání, které nemůže při odsouzení pachatele skončit dříve, než bylo pravomocně rozhodnuto o vině a o trestu. V důsledku toho ani pravomocné rozhodnutí o vině trestným činem podle § 127 odst. 2 tr. zák. v původním rozsudku okresního soudu nebylo v posuzovaném případě překážkou pro zastavení trestního stíhání z důvodu promlčení.

Pokud takto soud prvního stupně nepostupoval, měl toto pochybení napravit krajský soud v Ústí nad Labem, když v rámci rozhodování o odvolání obviněného J. P. shledal, že zprošťující část napadeného rozsudku týkající se tohoto obviněného, je v souladu se stavem věci i zákonem, a že tedy nedošlo k přerušení promlčení trestního stíhání pro trestný čin podle § 127 odst. 2 tr. zák., a to tak, že měl zrušit rozsudek soudu prvního stupně v odsuzující části týkající se tohoto obviněného (tedy ve výroku o trestu a odkázání poškozeného an řízení ve věcech občanskoprávních) a sám pak trestní stíhání tohoto obviněného pro trestný čin podle § 127 odst. 2 tr. zák. zastavit z důvodu promlčení. Jestliže tak neučinil, porušil i v tomto dalším odvolacím řízení zákon v ustanovení § 254 tr. ř.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud ČSR po vyslovení porušení zákona ve shora uvedených směrech vadná rozhodnutí zrušil. Nejvyšší soud ČSR pak ve věci podle § 271 odst. 1 tr. ř. rozhodl sám tak, že trestní stíhání obviněného J. P. pro trestný čin porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 2 tr. zák. z důvodů promlčení zastavil.

1) Redakční poznámka: Přicházelo v úvahu kvalifikovat skutek, žalovaný jako trestný čin podle § 127 odst. 1 tr. zák., podle ustanovení § 8 písm. c) zák. č. 150/1969 Sb. (srov. č. 54/1973 sb. rozh. tr.). Pak ovšem obviněný neměl být osvobozen, ale trestní stíhání mělo být zastaveno z důvodu promlčení tohoto přečinu. Tento nedostatek však nemá vliv na správnost závěru o promlčení trestního stíhání pro trestný čin podle § 127 odst. 2 tr. zák.